

Af nævnte Skrivelse fremgaar det, at den begjærede Sum 16,000 Kr. vil strække til til at udføre de med I. og III. betegnede Forsøgsrækker, nemlig:

I. Is- og Sneforsøg,

III. Centrifugeforsøg,

hvorhos der i Forbindelse med Centrifugeforsøgene vil blive udført sammenlignende Forsøg over Smørudbytte fra Is- og Bøttesystemet.

Den begjærede Sum strækker til for Udførelsen af disse Forsøg og for deres Kontrol ved et tilstrækkeligt Antal kemiske Analyser; Forsøgsstedet er sikret og en Meieriasistent antagen; den 400 Pds. Centrifuge, som Forsøgene skulle anskaffe, er lovet færdig opstillet paa vedkommende Gaard inden 1ste Mai, og den 200 Pds. Centrifuge, som Højægermester Orholm lader anskaffe, er alt i Virksomhed. Jeg har saaledes iaar Arbejdsplanen saa vel forberedt som ingenfinde tidligere, og, hvis der ikke tilstøder uforudsete Uheld, ville Pengene vel kunne strække til for Planens Udførelse i hele Aaret; men der vil paa den anden Side heller Intet blive tilovers til Forsøg andre Steder, og heller ikke til Anskaffelsen af de nye danske Centrifuger, hvortil hentydes i min Skrivelse af 4de f. M.

Da det Hefte af „Tidskrift for Landøkonomi“, hvori den af mig i det Kongelige Landhusholdningssekskab afvigte 19de Marts afgivne Beretning vil blive optagen, endnu ikke er trykt, vedlægges et autograferet Foredragsbilag (Bil. 1) og det Nr. af „Ugeskrift for Landmænd“ (Bil. 2), hvori der er givet et kort Referat af Foredraget.

Af Bilagene fremgaar, at den saakaldte tunge Mælk (Bil. 1. Tab. II—VIII.) har i den Grad virket forstyrrende paa Ismeieriets Drift i Vinterhalvaaret paa tre af Statsraad Lesdorpfs Eendomme, at man til visse Tider og særlig for gammelmælkende Røvers Mælk har maattet anvende Bøttesystemet, og Forsøgene antyde tillige, at der er nogen Rimelighed for, at den tunge Mælk, foruden at opsties i Bøtter, tillige bør henstilles i en opparmet Mælkestue. — Efter hvad jeg paa forskjellig Maade har bragt i Erfaring, har denne Del af Beretningen tiltrukket sig stor Opmærksomhed hos mange praktiske Landmænd; men medens der neppe kan være Tvivl om, at Forsøgene belyse Kjendsgjerninger, saaledes som disse nu engang fremtræde paa Statsraad Lesdorpfs Gaarde, saa er det paa den ene Side uberettiget at slutte derfra til andre Gaarde med Røer af en anden Race, med mindre udvillet Malkeerne, med andre Fodringsforhold o. s. v., men paa den anden Side er det ligesaa afgjort, at hvis den tunge Mælk kan betragtes som Noget, der hyppig forekommer i Vinterhalvaaret, saa vil dette blive en væsentlig bestemmende Faktor saavel med Hensyn til det Meierisystem, der bør vælges, som med Hensyn til Bestemmelsen af den Tid paa Aaret, i hvilken Ismeieriet kan anvendes med Fordel, altsaa ogsaa spille en væsentlig Rolle ved Bestemmelsen af Ishusets Størrelse. Hvis den tunge Mælk forekommer hyppig, og den tilmed bedst udfiller sin Fløde i et opparmet Lokale, saa staa vi her overfor et Forhold, hvis Belysning synes at have lige Betydning for Mælkeriet paa smaa og paa store Gaarde samt for Fællesmeierier.

Fra flere Sider har jeg gjentagne Gange faaet Opfordring til at optage en Forsøgsrække over den saakaldte delte Skumning, ved hvilken den federe Del af Fløden tjærnes for sig, hvilken Del efter Nogle's Formening er den, hvorved der paa den ene Side staffles det fineste Produkt, og paa den anden Side vindes et lidt større Udbytte. Skjøndt jeg tilfulde indser, at Kunsten at lave fineste Vare, saaledes som Afstævningsforholdene have udvillet sig, har større Betydning end, om der vindes lidt mere Smør ved den ene eller anden Behandling, saa skulde jeg dog ikke have dristet mig til at fremdrage denne Forsøgsrække, hvis ikke min kemiske Medarbejder cand. polyt. Storch, fra hvis Haand der foreligger flere dybtgaaende videnskabelige Undersøgelser over Smør og Ost, foruden de Arbejder, der vedkomme de af mig ledede Forsøg, havde lovet at lægge Planen for denne Forsøgsrække, stadig følge Forsøgene samt derhos at foretage de kemiske og mikroskopiske Undersøgelser, saaledes at min Rolle ved denne Forsøgsrække hovedsagelig indskrænker sig til, at jeg bidrager til at faae Planen sat i System og bærer Ansvar for de brugte Penge. Dette Ansvar paatager jeg mig gjerne; thi det forekommer mig, at, naar vi ere saa heldig stillede, at vi have en saa erfaren og npiagtig Kemiker som cand. Storch, saa haves der paa Forhaand al den Garanti, der nogenfinde kan haves for, at Undersøgelserne ville være til Nytte, hvad enten de falde ud til Fordel for den delte Skumning eller ikke.

I min Skrivelse af 4de Marts omtales som II. Meieriforsøg over Is-, Vand- og Bøttesystem, der maatte afbrydes ved Centrifugeforsøgenes Begyndelse i September; en Del af denne Række kombineres vel iaar med Centrifugeforsøgene, men Resten af Forsøgsrækken kan ikke udføres efter den systematiske Plan, hvorefter den regelvis udføres paa tre Gaarde isjor.

I Bilag 6 Tab. XV. findes paavist den mærkelige Indflydelse, som Mælkens Transport har havt paa Smørudbyttet; omfattende Forsøg herover synes at maatte have særlig Betydning for Fællesmeieriførgsmaalet.